KANON STOWARZYSZENIE

FUNDACJA TLD

Regulamin

Tarnowskiej Ligi Debatanckiej

i

Tarnowskiej Ligi Debatanckiej Junior

sezon 2026/2027

Tarnowska Liga Debatancka

Tarnowska Liga Debatancka Junior

1. **Kto jest organizatorem?**

   Tarnowska Liga Debatancka (TLD) i Tarnowska Liga Debatancka Junior (TLD Junior) jest realizowana przez Fundację TLD. Partnerem turnieju jest Urząd Miasta Tarnowa oraz Stowarzyszenie KANON, Biblioteka Pedagogiczna i Akademia Tarnowska.

2. **Na czym polega TLD?**

   W tym turnieju pojedynkują się na słowa dwie drużyny. Każda drużyna składa się z sześciu osób — mówca/mówczyni pierwsza, druga, trzecia, czwarta, doradca/doradczyni pierwsza, druga. Drużyna propozycji broni tezy a drużyna opozycji podważa tezę.

3. **Kto może uczestniczyć w turnieju?**

- Drużyny, które reprezentują szkoły podstawowe i ponadpodstawowe z terenu miasta Tarnowa, po wcześniejszym uzgodnieniu z organizatorem projektu także spoza miasta Tarnowa.
- Maksymalna liczba drużyn w TLD i TLD Junior to 18.
- Każda szkoła ma prawo do zgłoszenia jednej drużyny.
- Natomiast w przypadku, kiedy nie zgłosi się 16 drużyn, każda ze szkół, po uzgodnieniu z organizatorem projektu, może wystawić nie więcej niż dwie drużyny.
- W przypadku zgłoszenia przez szkołę większej liczby drużyn pierwszeństwo mają pierwsze zgłoszone drużyny. W dalszej kolejności o zakwalifikowaniu się do TLD i TLD Junior decydować będzie losowanie.
- Każdorazowo w jednym pojedynku, w dowolnej roli, w jednej drużynie może uczestniczyć najwyżej trzech doświadczonych mówców/mówczyń.
- Doświadczony mówca/mówczyni danego sezonu TLD i TLD Junior to osoba, która spełnia łącznie dwa warunki:

  a.) brała udział w poprzednim sezonie/poprzednich sezonach TLD.

  b.) debatowała co najmniej 4 razy w TLD.

4. **Jak przebiega turniej?**

   4.1. Każdy sezon TLD i TLD Junior odbywa się w trakcie roku szkolnego.

   4.2. Zgłoszone w TLD drużyny podzielone są na pary, ilustracja systemu rozgrywek poniżej:

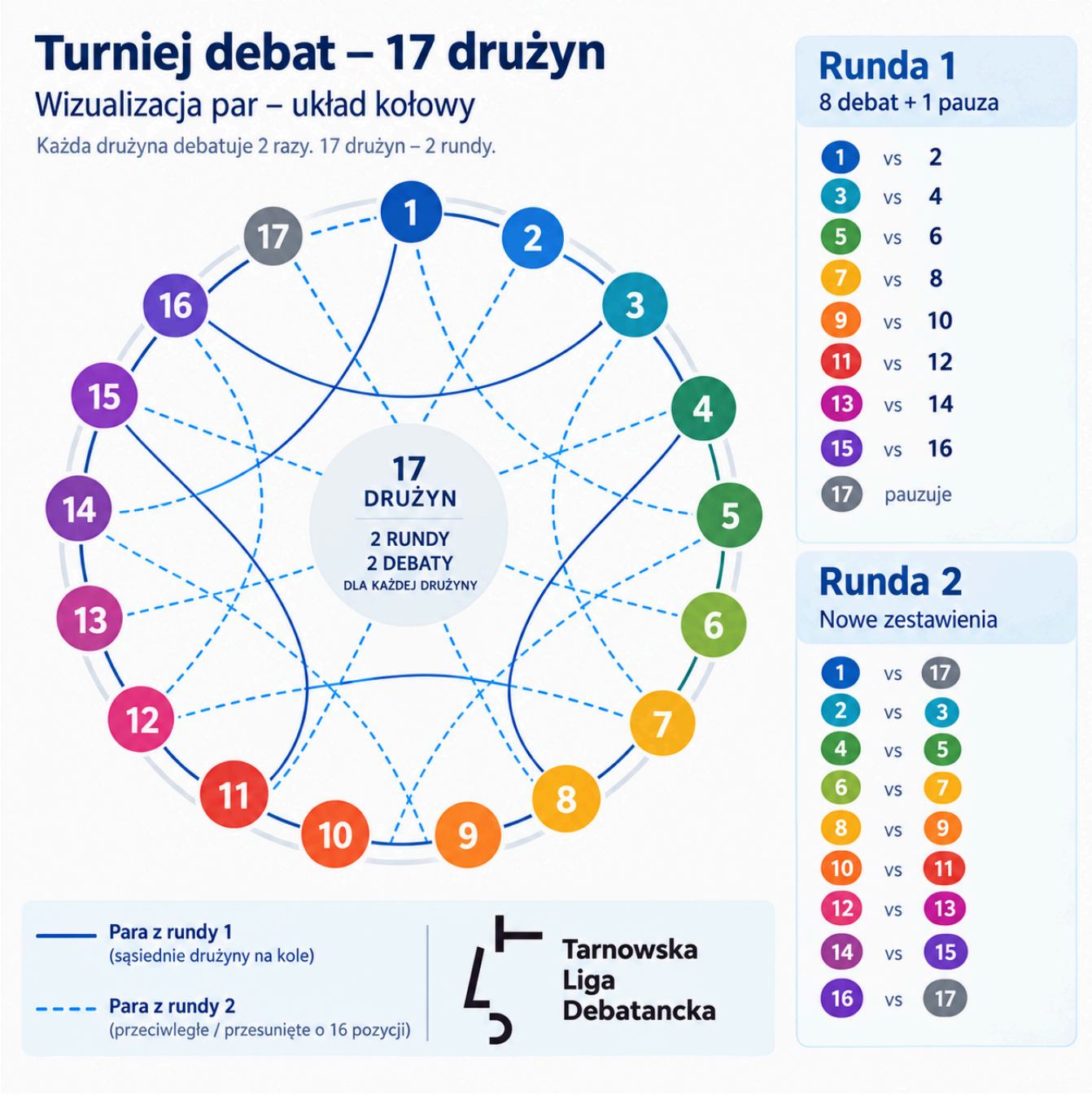

4.3. Zgłoszone w **Tarnowskiej Lidze Debatanckiej Junior** drużyny podzielone są na 3 grupy, ilustracja rozgrywek poniżej:

4.4. W fazie ćwierćfinałowej (tylko w przypadku TLD), półfinałowej i finałowej pojedynki odbywają się zgodnie z metodą „przegrywający odpada”.

4.5. Losowanie tezy odbywa się minimum tydzień przed każdym pojedynkiem.

4.6. W TLD podczas fazy zasadniczej, drużyny rozgrywają debaty zgodnie z harmonogramem.

4.7. Do następnej fazy rozgrywek przechodzi 8 drużyn, które uzyskały w pierwszej kolejności największą liczbę zwycięstw, a w przypadku tej samej ich liczby o kolejności będą

decydować małe punkty.

4.8. W przypadku remisu w małych punktach o miejscu w tabeli decyduje liczba uzbieranych w obu pojedynkach punktów drużynowych.

4.9. W fazie półfinałowej i finałowej pojedynki odbywają się zgodnie z metodą „przegrywający odpada".

4.10. W TLD Junior podczas fazy zasadniczej, drużyny rozgrywają debaty zgodnie z harmonogramem. Do następnej fazy rozgrywek przechodzą 3 najlepsze drużyny, które uzyskały w pierwszej kolejności największą liczbę zwycięstw, a w przypadku tej samej ich liczby o kolejności będą decydować małe punkty.

4.11. W przypadku remisu w małych punktach o miejscu w tabeli decyduje liczba uzbieranych w obu pojedynkach punktów drużynowych. Do tych trzech drużyn, na tych samych zasadach w liczeniu punktów, dołączy awansując tzw. "najlepszy przegrany" z wspomnianych 3 grup.

4.12. W fazie półfinałowej i finałowej pojedynki odbywają się zgodnie z metodą „przegrywający odpada".

4.12.1. Tarnowska Liga Debatancka - schemat fazy pucharowej:

4.12.2. Tarnowska Liga Debatancka Junior - schemat fazy pucharowej:

5. Jak przebiega debata?

5.1. Temat debaty przedstawiony jest w formie jednozdaniowej tezy, która może być poprzedzona info-slajdem (rodzaj dookreślenia pojęć i kontekstów dotyczących tezy).

5.2. Losowanie stron propozycja/opozycja odbywa się godzinę przed debatą.

5.3. Debatą kieruje marszałek/marszałkini.

5.3.1. Marszałek/marszałkini debaty ma prawo odebrać głos, a nawet usunąć z sali osobę, która przeszkadza podczas wystąpień mówców/mówczyń.

5.3.2. Marszałek/marszałkini ma prawo odebrać głos mówcy/mówczyni, zakończyć jego/jej wystąpienie, a także wyprosić mówcę/mówczynię z sali szczególnie w sytuacji, w której osoba ta wyraża treści o charakterze rażąco dyskryminującym i obraźliwym ze względu na płeć, orientację seksualną, wyznanie, narodowość, pochodzenie, kolor skóry, czy stan zdrowia. W razie wątpliwości ostateczna decyzję podejmuje marszałek/marszałkini. Od decyzji tej nie przysługuje odwołanie.

5.3.3. Marszałek/marszałkini ma prawo upomnieć mówcę/mówczynię w trakcie mowy (na czas upomnienia sekretarz zatrzymuje czas) lub po jej zakończeniu w przypadku, gdy mówca/mówczyni stosuje wyrażenia niewłaściwe dla powagi debaty oksfordzkiej lub stosuje wykluczające i niesłusznie generalizujące sformułowania, w tym używa języka dyskryminującego lub obraźliwego lub okazuje werbalnie brak szacunku do argumentów przeciwnika i samych przeciwników.

5.3.4. Marszałek/marszałkini ma prawo zainicjować dyskusję loży mędrców na temat naruszenia zasad kulturalnej dyskusji i zawnioskować o ukaranie drużyny ujemnymi punktami.

5.3.5. W sytuacji, w której Marszałek/marszałkini zdecyduje się skorzystać z prawa określonego w pkt. 5.3 sędziowie nie przyznają już drużynie punktów ujemnych za brak kultury dyskusji.

5.4. Sekretarz/sekretarka debaty sygnalizuje, kiedy czas wypowiedzi został przekroczony.

5.5. Mówcy/mówczynie występują naprzemiennie, zaczyna pierwszy mówca/mówczyni propozycji, a kończy mówca/mówczyni czwarta opozycji.

5.5.1. Każdy mówca/mówczyni zaczyna wypowiedź słowami: „Szanowny panie marszałku /Szanowna pani marszałkini".

5.5.2. Czas mówców/ mówczyń to 4 minuty, a doradców/doradczyń to 2 minuty. W fazie pucharowej mowy mówców / mówczyń trwają 5 minut, a doradców / doradczyń bez zmian.

5.5.3. Doradcy/doradczynie występują po mowach drugich mówców/mówczyń.

5.6. Podwójny sygnał dźwiękowy sekretarza/sekretarki debaty, oznacza koniec czasu, po którym mówca/mówczyni ma 10 sekund na dokończenie wypowiedzi.

5.7. Przedłużenie wystąpienia powoduje odebranie głosu przez marszałka/marszałkinię oraz -1 punkt.

5.8. Wtrącenia. Mówca/mówczyni pierwsza, druga, trzecia, czwarta, ma obowiązek przyjąć minimum 2 wtrącenia (pytania/informacje). Doradca/doradczyni pierwsza, druga ma obowiązek przyjąć minimum 1 wtrącenie w czasie swojej mowy. Nieprzyjęcie wtrącenia oznacza odjęcie całej drużynie jednego punktu w kategorii "Wtrącenia i odpowiedzi".

- Mówca/mówczyni zgłasza wtrącenie przez podniesienie ręki,

- Osoba, która zgłasza wtrącenie, musi uzyskać zgodę mówcy/mówczyni na jego wypowiedzenie. Zgoda to słowo: Proszę, a brak zgody to słowo: Dziękuję.
- Mówca/mówczyni rozpoczyna wtrącenie od słów: „Panie marszałku/Pani marszałkini pytanie albo Panie marszałku/Pani marszałkini" - informacja. Za brak zwrotu -1 punkt.
- Wtrącenie ma być krótkie, jedno-dwuzdaniowe. Czas wtrącenia to 10 sekund. Po przekroczeniu czasu -1 punkt.

5.9. Strój mówców/mówczyń powinien być elegancki.

5.10. Mówcy/mówczynie podczas debaty nie mogą komunikować się słownie ani za pośrednictwem telefonu z publicznością i z opiekunami. Z pozostałymi mówcami/mówczyniami z zespołu mogą komunikować się szeptem albo za pomocą kartek. W razie złamania tych zasad -2 punkty. Punkty przyznaje marszałek/marszałkini.

5.11. Każda z drużyn może zgłosić 2 razy podczas debaty Ad vocem - 1-minutową replikę do obecnie występującego mówcy/mówczyni.

- Ad vocem zgłasza się poprzez podniesienie karty z napisem Ad vocem, w taki sposób, żeby marszałek/marszałkini je zauważył.
- Do wygłoszenia ad vocem zawsze zaprasza marszałek/marszałkini.
- Nie można zgłosić ad vocem do mówców/mówczyń własnej drużyny.
- Nie można zgłosić ad vocem do mów czwartych mówców/mówczyń.
- Ad vocem nie może zgłosić osoba, która będzie przemawiała jako następna w obowiązującej kolejności wystąpień.
- Można zgłosić ad vocem do ad vocem.

5.12. Wystąpienia z publiczności. Po mowie drugiego doradcy/doradczyni opozycji marszałek/marszałkini może zapytać, czy na publiczności są osoby, które chcą poprzeć swoim wystąpieniem przy mównicy jedną ze stron debaty. Marszałek/ marszałkini dba o równą liczbę wystąpień dla każdej ze stron. Mówca z publiczności powinien się przedstawić. Ma maksymalnie 2 minuty na wystąpienie.

5.13. W trakcie trwania debaty opiekunowie drużyn nie powinni zabierać głosu przy mównicy.

5.14. W wyjątkowych sytuacjach mówca/mówczyni z drużyny może występować w dwóch rolach.

6. Jakie role pełnią mówcy?

Propozycja	Opozycja
Pierwszy mówca/mówczyni: zadanie tego/tej mówcy/mówczyni polega na wprowadzeniu do debaty, zdefiniowaniu pojęć zawartych w tezie, interpretacji stanowiska drużyny oraz zarysowaniu lini argumentacyjnej, jaką drużyna przygotowała, by obronić lub obalić tezę. Czas wystąpienia: 4 minuty	Pierwszy mówca/mówczyni odnosi się do przedstawionej przez stronę propozycji definicji tezy i przedstawia własne jej rozumienie, które nie może być jednak skrajnie różną definicją. Jego/jej mowa wyznacza całą dalszą strategię zespołu. Czas wystąpienia: 4 minuty
Mówca drugi/mówczyni druga - zadaniem tego/tej mówcy/mówczyni jest rozwinięcie argumentów zasygnalizowanych przez mówcę pierwszego. Dobrze zbudowany argument to taki, w którym twierdzenie (state) podparte jest wyjaśnieniem (explain) a następnie zobrazowane adekwatnym przykładem (ilustrate) Czas wystąpienia: 4 minuty	Drugi mówca/ mówczyni podobnie jak drugi mówca/ mówczyni ze strony propozycji Czas wystąpienia: 4 minuty
Pierwszy i drugi doradca/doradczyni Ich zadaniem jest wsparcie argumentacji swojej strony. Może wprowadzać argumenty, rozwijać poprzednie, może też kontrargumentować. Czas wystąpienia: 2 minuty	Pierwszy i drugi doradca/doradczyni Podobnie jak doradcy propozycji. Czas wystąpienia: 2 minuty

Mówcy z publiczności wspierają argumentację strony propozycji. Czas wystąpienia: 2 minuty	Mówcy z publiczności wspierają argumentację strony opozycji. Czas wystąpienia: 2 minuty
Mówca/mówczynie trzecia/trzeci - zadaniem tego/tej mówcy/mówczyni jest kontrargumentowanie, analiza i odbicie argumentów strony przeciwnej. Z dobrej mowy trzeciej dowiadujemy się a. do jakich argumentów przeciwnika mówca się odnosi, b. dlaczego uważa je za np. nie ważne, nietrafne, czy niesłuszne. Czas wystąpienia: 4 minuty	Trzeci mówca/mówczyni podobnie jak mówca trzeci ze strony propozycji Czas wystąpienia: 4 minuty
Czwarty mówca/mówczyni - zadaniem mówcymówczyni czwartego/czwartej jest podsumowanie debaty - tak swojej drużyny jak i całości debaty. Czwarty mówca dokonuje ważenia argumentacji pojawiającej się w debacie. W związku z tym jego zadaniem jest porównanie argumentów obu stron i wyraźne wskazanie powodów, dla których sędzia powinien przyznać wygraną jego drużynie, a nie drużynie przeciwnej. Czas wystąpienia: 4 minuty	Czwarty mówca/ mówczyni podobnie jak mówca/mówczyni czwarta ze strony propozycji. Czas wystąpienia: 4 minuty

7. Jak oceniana jest debata?

- Zwycięzcę debaty wskazuje loża mędrców.
- Loża mędrców składa się z minimum 3 osób: absolwenta/absolwentki TLD, osoby, która reprezentuje Organizatora i osoby uznanej społecznie.
- Mędrcy/mędrczynie wpisują punkty i uwagi do karty oceny. Dokument jest załącznikiem do regulaminu.
- Karty oceny mają formę formularzy papierowych, jeśli organizator nie zarządzi inaczej.
- Mędrzec/mędrczyni ocenia mówców/mówczynie indywidualnie i zespołowo za:

➔ **Prezentację treści** – w tej kategorii ocenie podlegają w szczególności: struktura wypowiedzi, jasność artykulacji myśli, komunikacja niewerbalna (gestykulacja – jej adekwatność; ton głosu, tempo mówienia, artykulacja głosowa, odpowiednia głośność mówienia, postawa ciała, kontakt wzrokowy), a także warstwa werbalna (adekwatność języka do tematu i publiczności, stosowanie figur retorycznych).

➔ **Wypełnienie roli** – w tej kategorii ocenie podlega tak formalna jak i materialna strona roli mówcy/mówczyni. Formalna część to ocena stopnia tego, czy mówca/mówczyni rzeczywiście skupił/a się na swojej roli i wypełnił/a zadania należące do swojej roli – np. mówca/mówczyni pierwszy/a skupił/a się na przedstawianiu stanowiska swojej strony bardziej niż argumentacji lub np. mówca/mówczyni czwarty/a dokonał/a podsumowania zamiast wyłącznie kontrargumentacji. Materialna strona pozwala na to, by ocenić nie tylko to, że mówca/mówczyni podjął/a próbę wypełnienia roli, ale zrobił/a to w odczuciu mędrca/mędrczyni skutecznie – tzn. czy rzeczywiście po mowie pierwszej mamy jasność co do stanowiska drużyny i jej sposobu interpretacji tezy, czy np. po mowie trzeciej widzimy, że istotnie zostały odbite najważniejsze argumenty przeciwnika. Najwyższa ocena zarezerwowana jest dla mówcy/mówczyni, który spełnił oba kryteria.

➔ **Interpretację tezy i stanowiska –** w tej kategorii drużyna oceniana jest za pomysł na debatę, wprowadzenie adekwatnych definicji i problemów do debaty. Drużyna oceniana jest za stopień rozbudowania i wyjaśnienia swojego stanowiska, za to jak i na ile rozumie poruszany temat i na ile adekwatnie wyznaczyła punkty sporu w debacie. (tzn. drużyna wie, o co jest spór w danej tezie i potrafi to uzasadnić).

- **Spójność drużyny** – w tej kategorii oceniana jest tak spójność w sensie korespondencyjnym, jak i w sensie niesprzeczność. Spójna drużyna to zatem taka, w której widzimy ciągłość linii argumentacyjnej od początku do końca, mówcy/mówczynie nawiązują do swoich mów, rozumieją, co mówią członkowie/członkinie ich drużyny oraz mówcy nie zaprzeczają ani sobie samym, ani nawzajem pomiędzy mowami.
- **Argumentację** – tutaj oceniana jest argumentacja stricte pod względem merytorycznym. Liczy się adekwatność stosowanej argumentacji do tematu. Co więcej, liczy się ich ważność w dwóch znaczeniach: a. relewancji, b. siły uzasadnienia. W pierwszym sensie chodzi o istotność argumentu w debacie oraz w stosunku do tematu. W drugim sensie chodzi o poziom wyjaśnienia argumentu, siłę jego przesłanek i istotność zastosowanych przykładów.
- **Kontrargumentację** – w ramach tej kategorii oceniamy z jednej strony reagowanie drużyny na zmieniające się warunki debaty, jak i sposób odnoszenia się do argumentacji przeciwnika. Ważne jest zwrócenie uwagi na to, czy stosowane kontry są adekwatne do przyjętej przez drużynę linii argumentacyjnej.
- **Wtrącenia i odpowiedzi** — to także praca drużyny. W tej kategorii ocenie podlegają zatem trzy kwestie. Po pierwsze, to czy pytanie zostało przyjęte (każdy z mówców ma obowiązek przyjęcia dwóch zgłoszeń jeśli się pojawią). Zatem za każde nieprzyjęte pytanie zmniejsza się o jeden pulę przyznanych w tej kategorii punktów. Po drugie, jakość odpowiedzi mówców na zadane przez przeciwników pytania/informacje - tzn. na ile odpowiedzi były trafne i satysfakcjonujące. Po trzecie, jakość pytań zadawanych drużynie przeciwnej. Sędzia musi zważyć te trzy czynniki i na tej podstawie dokonać oceny.
- **Kulturę dyskusji** - Poziom przestrzegania zasad dobrego zachowania, szacunku do przeciwnika i konstruktywnej dyskusji podczas debaty. Sędziowie mogą odjąć od 1 do 10 punktów za zachowania takie jak: używanie języka dyskryminującego lub obraźliwego, brak szacunku do argumentów przeciwnika, nadmierne emocjonalne reakcje, które przeszkadzają w merytorycznej wymianie zdań. Punkty są odejmowane w zależności od stopnia naruszenia i częstości naruszeń.

Ważne! Jeśli suma ocen (indywidualnych i drużynowych - ujemne) daje remis, wygrywa drużyna, która wygrała w punktach drużynowych.

7.1. Punkty ujemne

7.1.1. Punkty ujemne od mędrca/mędrczyni:

- Nieprzyjęcie wtrącenia -1 pkt (max. -2 pkt) z puli wtrącenia.
- Kulturę dyskusji – od -1 do -10 pkt wedle uznania mędrca/mędrczyni.

7.1.2. Punkty ujemne od marszałka/marszałkini.

- Wtrącenie nie powinno przekraczać 10 s. – 1 pkt.
- Brak wstępu: Panie marszałku/ pani marszałkini pytanie/ informacja - 1 pkt.
- Przedłużenie wystąpienia -1 pkt.
- Rozmowę podczas debaty i zakłócanie porządku debaty -2 pkt.
- Używanie telefonów komórkowych podczas debaty lub kontaktowanie się z opiekunem -2 pkt.

7.1.3. Punkty ujemne przyznane przez Marszałka/Marszałkinię uwzględniane są w karcie oceny każdego/każdej mędrca/mędrczyni. -1 pkt za przedłużenie czasu mowy oznacza zatem -1 pkt razy ilość mędrców/mędrczyń w loży mędrców.

7.1.4. Marszałek/marszałkini podaje wynik debaty przed wypowiedziami Mędrców/mędrczyń, aby mogli się odnieść i bezpośrednio uzasadnić swoją punktację.

7.1.5. O zwycięstwie zespołu decydować będzie liczba punktów przyznanych przez mędrców/mędrczynie oraz marszałka/marszałkinię przyznającego punkty ujemne. W pierwszej kolejności liczy się suma przekonanych mędrców/mędrczyń (np. 3:2). Następnie liczone są małe punkty, które decydują o wymiarze zwycięstwa.

7.1.6. Do tabeli wyników zwycięzcy wpisany zostanie 1 „duży" punkt (za zwycięstwo) oraz suma „małych punktów", przegranej stronie wpisane zostanie 0 pkt oraz suma „małych punktów".

7.2. Harmonogram pojedynków dostępny jest na stronie www.fundacjatld.pl/ www.facebook.com/tarnowskaliga/.

7.3. W przypadku niestawienia się jednej ze szkół we wskazanym miejscu i terminie przyznaje się zwycięstwo drużynie przeciwnej, która stawiła się w komplecie. Tym samym szkoła ta otrzymuje jeden „duży" punkt oraz 80 „małych punktów" od każdego z mędrców/mędrczyń (np. w przypadku oceny 3 mędrców/mędrczyń będzie to 240 „małych punktów")

7.4. Na każdej debacie będzie wyłaniany najlepszy mówca danej debaty na podstawie sumy punktów ocen indywidualnych (mędrców/mędrczyń). Wynik będzie ogłaszany przez marszałka/marszałkinię.

7.5. Wraz z zakończeniem sezonu przyznawana będzie nagroda dla najlepszego mówcy sezonu zgodnie z zasadami:

- suma punktów indywidualnych danego mówcy po każdej debacie będzie dzielona przez ilość mędrców/mędrczyń oceniających dany pojedynek (np. 30 punktów/3 mędrców/mędrczyń = 10 punktów lub 50 punktów/ 5 mędrców/mędrczyń = 10 punktów),
- następnie, na podstawie 3 debat, w których mówca uzyskał indywidualnie najwyższe wyniki, zostaną obliczone punkty (suma średnich punktów)

7.6. O awansie do ¼ finałów decyduje:

- Suma punktów z tabeli wyników.
- W sytuacji, w której liczba tych punktów nie wskazywałby zwycięzcy, o wyjściu do dalszej fazy decydowały będą punkty drużynowe, zgromadzone w dotychczasowych pojedynkach.
- W przypadku remisu w punktach drużynowych, o awansie do dalszej fazy, decydować będzie dogrywka pomiędzy zainteresowanymi drużynami. Zasady dogrywki: drużyny wyznaczają po 3 reprezentantów, którzy na przemian będą mieli za zadanie wygłosić 1-minutowe mowy na wskazany przez organizatora temat.

  O zwycięstwie decydowali będą mędrcy/mędrczynie, przyznając 1 pkt lub 0 pkt lepszemu mówcy, bez możliwości wskazania na remisu.
- Istnieje możliwość weryfikacji przebiegu debaty w sytuacjach spornych dotyczących przekroczenia czasu wypowiedzi, a także dotyczących ilości wtrąceń i reakcji na nie. Weryfikacja może nastąpić poprzez oglądnięcie filmu nagranego na kamerę. Drużyna musi zgłosić chęć sprawdzenia na początku omówienia debaty. W ciągu jednego sezonu drużyna może zgłosić 2 razy chęć weryfikacji. W przypadku, kiedy drużyna zgłaszająca po oglądnięciu nagrania video ma rację, to prawo do weryfikacji nie przepada.

8. W przypadku rozgrywek online będzie miał zastosowanie nowy regulamin, który organizatorzy roześlą opiekunom drużyn na e-maila. Ogólne zasady debatowania pozostaną bez zmian, dostosowane zostaną jedynie kwestie techniczne.

9. W kwestiach spornych decydują organizatorzy turnieju. Decyzje organizatorów są ostateczne.

10. Informacje na temat TLD znajdują się na www.facebook.com/tarnowskaliga/ oraz na stronie www.fundacjatld.pl/